

LIFE05 ENV/GR/000245

Environmental Friendly Technologies for Rural Development

ΓΙΑ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ

5 ΙΟΥΝΙΟΥ !!!

ΑΘΗΝΑ 2008

**Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών
Ινστιτούτο Αστικής και Αγροτικής Κοινωνιολογίας
Ομάδα Περιβάλλοντος
www.ekke.gr/estia**

Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Life–Περιβάλλον / EnviFriendly (LIFE05ENV/GR/000245) συγχρηματοδοτείται (50%) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Ιστοσελίδα: www.envifriendly.tuc.gr .

Το πρόγραμμα αφορά επίδειξη “ Φιλικών προς το Περιβάλλον Τεχνολογιών” που αποσκοπούν στη βελτίωση του περιβάλλοντος και στην αγροτική ανάπτυξη. Υλοποιείται από τη Νομαρχία Λακωνίας, το Πολυτεχνείο Κρήτης, το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ), το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ), την Αναπτυξιακή Εταιρεία Λακωνίας (ΑΝΕΛ), την εταιρεία ALPHA MENTOR και τους οκτώ παραευρώτιους Δήμους.

Στα κείμενα που ακολουθούν γίνεται μία ενδεικτική παρουσίαση κρίσιμων περιβαλλοντικών προβλημάτων

ISBN: 978-960-6834-01-1

Copyright: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών

Επιμέλεια: Ομάδα Περιβάλλοντος ΙΑΑΚ/ ΕΚΚΕ

Ομάδα Περιβάλλοντος

Ινστιτούτο Αστικής και Αγροτικής Κοινωνιολογίας (ΙΑΑΚ), Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ)

Μεσογείων 14-18, ΤΚ 115 27 Αθήνα. Τηλ. επικοινωνίας: 210 7491 715-6

e-mail: ktsaki@ekke.gr, webpage: www.ekke.gr/estia

ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ

Γνωρίζουμε ότι:

- η μέση θερμοκρασία του πλανήτη εκτιμάται ότι θα αυξηθεί από **1,1** έως **6,4 °C** έως στο τέλος του αιώνα μας, σε σχέση με τα επίπεδα του 1990.
- τα φαινόμενα ξηρασίας, αλλά και πλημμυρών αναμένονται με αυξημένη συχνότητα σε όλο τον πλανήτη.

Ειδικότερα στη Ελλάδα:

- οι βροχοπτώσεις μειώθηκαν μέχρι και **30%**, πέρα από τις ετήσιες και υπέρ-ετήσιες φυσικές διακυμάνσεις τους, τα τελευταία 40 χρόνια.
- η μέση μέγιστη θερμοκρασία αναμένεται να αυξηθεί έως το τέλος του αιώνα, από **33°C** σε **41°C**.
- οι πιο ευάλωτες περιοχές στις κλιματικές αλλαγές είναι οι Κυκλάδες, η Θεσσαλία, η Κρήτη, περιοχές της Πελοποννήσου και η περιοχή της Θεσσαλονίκης.

Μπορούμε να βοηθήσουμε:

- ελαχιστοποιώντας τη χρήση ορυκτών καυσίμων,
- προωθώντας την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές,
- μειώνοντας τον όγκο των απορριμμάτων μας,
- ανακυκλώνοντας αλουμίνιο, χαρτί, γυαλί, πλαστικό,
- χρησιμοποιώντας εναλλακτικούς τρόπους μετακίνησης αντί του αυτοκινήτου (Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, ποδήλατο και περπάτημα για πιο κοντινές αποστάσεις),
- προγραμματίζοντας το θερμοστάτη και ρυθμίζοντας τη θερμοκρασία σε κατοικίες και χώρους εργασίας, μειώνοντας έτσι την ποσότητα ενέργειας που καταναλώνεται για τη θέρμανση.

Ακόμη και μικρές αλλαγές στις καθημερινές συνήθειες μπορούν να συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, χωρίς να επηρεαστεί αρνητικά η ποιότητα της ζωής. Μπορούν επίσης να συμβάλλουν και στην εξοικονόμηση χρημάτων.

Που μπορώ να μάθω περισσότερα;

http://ec.europa.eu/environment/climat/campaign/index_el.htm

<http://www.un.org/issues/m-envir.html>

<http://www.climatealliance.org>

<http://www.climatemenu.com>

ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Γνωρίζουμε ότι:

- μέσα από τις ανθρώπινες δραστηριότητες απελευθερώνονται κάθε χρόνο στην ατμόσφαιρα μεγάλες ποσότητες διοξειδίου του άνθρακα, **2,3** τρισεκατομμύρια τόνοι **CO₂** τα τελευταία 200 χρόνια, **29** δισεκατομμύρια τόνοι μόνο το 2004. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να ενισχύεται το «φαινόμενο του θερμοκηπίου».
- οι ανθρώπινες κοινωνίες ανά την υφήλιο, καίνε αυξημένες ποσότητες γαιάνθρακα, πετρελαίου και φυσικού αερίου για την παραγωγή ενέργειας, μειώνοντας έτσι καθημερινά τα αποθέματα φυσικών πόρων.
- οκτώ χώρες, γνωστές ως **G8**, οι πλουσιότερες οικονομίες του κόσμου, (Καναδάς, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ιαπωνία, Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ, Ρωσία), παρήγαν πάνω από **40%** (43,6%) των παγκόσμιων εκπομπών το 2004.

Ειδικότερα στη Ελλάδα:

- οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα στη χώρα μας ανέρχονταν το 2004 σε **9,97 tn CO₂/κάτοικο**, πολύ περισσότερο δηλαδή από άλλες Ευρωπαϊκές χώρες όπως είναι η Ιταλία, η Ισπανία, η Πορτογαλία κ.α.
- η Ελλάδα, μέχρι το 2010, με τον τωρινό ρυθμό αύξησης, θα εκπέμπει σε ετήσια βάση περίπου **154** εκ. τόνους CO₂, σημειώνοντας αύξηση **38,4%** σε σύγκριση με τις εκπομπές του 1990. Ωστόσο, σύμφωνα με το Πρωτόκολλο του Κιότο, η Ελλάδα έχει περιθώριο αύξησης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μόλις κατά **25%** μέχρι το 2010, εκπέμποντας περίπου **139** εκ. τόνους διοξειδίου του άνθρακα.

Τι μπορούμε να κάνουμε:

- να αξιοποιήσουμε τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ),
- να προμηθευτούμε ηλεκτρικές συσκευές με μεγαλύτερη ενεργειακή αποδοτικότητα,
- να αντικαταστήσουμε τους λαμπτήρες που χρησιμοποιούμε με λαμπτήρες εξοικονόμησης ενέργειας. Μπορεί αρχικά να έχουν μεγαλύτερο κόστος, μακροχρόνια όμως αποδεικνύονται οικονομικά πιο συμφέροντες, εξαιτίας της καλύτερης απόδοσής τους και της μεγαλύτερης διάρκειας ζωής τους,
- να μην αφήνουμε σε κατάσταση αναμονής (stand by), τις ηλεκτρικές συσκευές,
- να τοποθετήσουμε ηλιακούς συλλέκτες στη στέγη του σπιτιού μας,
- να φροντίσουμε για την καλύτερη ενεργειακή συμπεριφορά των κτιρίων, στα οποία ζούμε ή εργαζόμαστε (μόνωση κτιρίου, συντήρηση λεβήτων κεντρικής θέρμανσης).

Η αλλαγή στα
καταναλωτικά πρότυπα
οδηγεί σε
οικονομικότερες και
οικολογικότερες λύσεις

Που μπορώ να μάθω περισσότερα:

<http://europa.eu/scadplus/leg/el/lvb/l28060.htm>

<http://www.cres.gr/energy-saving/>

<http://www.energolab.gr/index.asp?c=13>

<http://www.energyplanet.info/>

<http://www.ecocity.gr/main.php?cat=66>

ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΑΠΕ)

Οι μορφές των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι:

- η ηλιακή ενέργεια, που προέρχεται από την ηλιακή ακτινοβολία σε σταθμούς παραγωγής, από φωτοβολταϊκές συστοιχίες και ηλιακούς συλλέκτες.
- η αιολική ενέργεια, που προέρχεται από τον άνεμο και σταθμούς παραγωγής από ανεμογεννήτριες τοποθετημένες σε υψώματα ή και στην ανοιχτή θάλασσα.
- η υδραυλική ενέργεια, που μπορεί να προέρχεται από σταθμούς παραγωγής υδροηλεκτρικής ενέργειας, από τις παλίρροιες ή από τα κύματα και τα ρεύματα της θάλασσας.
- η γεωθερμική ενέργεια, που προέρχεται από τα γεωθερμικά πεδία που υπάρχουν σε ορισμένες περιοχές.
- η βιομάζα που μετατρέπεται σε θερμική ή χημική ενέργεια, με τη χρήση υπολειμμάτων δασικών εκμεταλλεύσεων και την αξιοποίηση βιομηχανικών, αγροτικών (φυτικών και ζωικών) και αστικών αποβλήτων.

Το ότι η Γερμανία παράγει πολλαπλάσια ενέργεια, από ηλιακή ακτινοβολία, σε σχέση με την Ελλάδα, αποτελεί πρόκληση για τη χώρα μας

Ειδικότερα στην Ελλάδα:

- Η Ελλάδα διατηρεί το συγκριτικό πλεονέκτημα, σε σχέση με πολλές από τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες, της αυξημένης ηλιοφάνειας, γεγονός που ευνοεί τη χρήση της ηλιακής ενέργειας.
- Μόλις το 3% της ηλεκτροπαραγωγής της Ελλάδας καλύπτεται από ΑΠΕ. Το 9% καλύπτεται από μεγάλα υδροηλεκτρικά φράγματα και το υπόλοιπο 88% από ορυκτά καύσιμα με κυριότερο το λιγνίτη (55%).
- ο κυκεώνας της γραφειοκρατίας, η απουσία εθνικού σχεδιασμού για τις ΑΠΕ, η έλλειψη κινήτρων για ιδιώτες και επενδυτές, καθώς και η περιορισμένη ενημέρωση σχετικά με τις εναλλακτικές μορφές ενέργειας, αποτελούν τα βασικά εμπόδια που δυσχεραίνουν την εφαρμογή τους σε εθνικό επίπεδο.

Που μπορώ να μάθω περισσότερα:

<http://www.cres.gr/kape/index.htm>

<http://www.rae.gr/>

http://www.gsrt.gr/default.asp?V_ITEM_ID=2525

<http://europa.eu/scadplus/leg/el/s14004.htm>

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Γνωρίζουμε ότι:

- περίπου 1,6 δισεκατομμύρια άνθρωποι σε όλο τον πλανήτη δεν έχουν πρόσβαση σε πόσιμο νερό.
- το ακάθαρτο νερό εξακολουθεί να αποτελεί την κύρια πηγή ασθενειών και θανάτων στον αναπτυσσόμενο κόσμο.
- οι βροχοπτώσεις και οι περίοδοι ανομβρίας, σε πλανητικό επίπεδο, έχουν διαταραχθεί - διαφοροποιηθεί, με αποτέλεσμα να δημιουργείται η ανάγκη ορθολογικότερης διαχείρισης των

υδατικών πόρων.

- τα έντονα καιρικά φαινόμενα (ξαφνικές καταιγίδες, πλημμύρες, παρατεταμένη ανομβρία) συνοδεύονται πλέον από μεγάλες περιόδους ξηρασίας, εντείνοντας έτσι το πρόβλημα ανεπάρκειας νερού, το φαινόμενο της ερημοποίησης και άλλα.

Ειδικότερα στην Ελλάδα:

- Στην Ελλάδα το 87% του νερού καταναλώνεται για γεωργικές ανάγκες, με το μεγαλύτερο όγκο του να χρησιμοποιείται άσκοπα.
- Οι παράνομες αντλήσεις είναι συχνές, ενώ οι ακατάλληλες αρδευτικές μέθοδοι και τα κακοσυντηρημένα δίκτυα οδηγούν σε σημαντικές απώλειες νερού.
- η συγκέντρωση του μεγαλύτερου τμήματος του πληθυσμού σε μάλλον άνυδρες περιοχές, όπως είναι η Αθήνα, και η μεγάλη προσέλευση τουριστών κατά τη θερινή περίοδο σε επίσης ξερές περιοχές (όπως για παράδειγμα στα νησιά του Αιγαίου), εντείνει το πρόβλημα της λειψυδρίας, καθώς αυξάνεται η ζήτηση σε εποχή, που η διαθεσιμότητα είναι έτσι κι αλλιώς περιορισμένη.

Μεγαλύτερο βασανιστήριο
από το μαρτύριο της
σταγόνας είναι η ...έλλειψή
της

Τι μπορούμε να κάνουμε:

Τα πρακτικά μέτρα που προτείνεται να προωθηθούν σε τοπικό επίπεδο θα αφορούν κυρίως:

- * στον περιορισμό της σπατάλης, και την ανακύκλωση του νερού,
- * στην αποτελεσματικότερη διαχείριση των υδατικών πόρων από τον αγροτικό τομέα, (συντήρηση των αρδευτικών και στραγγιστικών δικτύων, αξιοποίηση των επιφανειακών νερών, χρησιμοποίηση υποβαθμισμένων νερών, αναδιάρθρωση καλλιεργειών, συνετή διαχείριση των λεκανών απορροής κ.α.).
- * στη βελτίωση των συστημάτων ύδρευσης-αποχέτευσης (συντήρηση δικτύων, ανίχνευση διαρροών, επεξεργασία αποβλήτων κ.ά).
- * στην κατασκευή έργων πολλαπλής σκοπιμότητας (έργα ορεινής υδρονομίας, ανασχετικά φράγματα, ταμιευτήρες κ.ά.).

Που μπορώ να μάθω περισσότερα:

<http://www.geo.auth.gr/763/ch9.htm>
<http://europa.eu/scadplus/leg/el/s15005.htm>
<http://www.eydap.gr>,

<http://www.minenv.gr/medeuwi/>
<http://www.minagri.gr>,

ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ ΚΑΙ ΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Γνωρίζουμε ότι:

- οι πλημμύρες πλήττουν περισσότερο και κυρίως έχουν μεγαλύτερες συνέπειες στις φτωχότερες περιοχές του πλανήτη.
- κατά την τελευταία τριακονταετία, 9 εκατομμύρια Ευρωπαίοι υπήρξαν θύματα με τον ένα ή άλλο τρόπο, των αρνητικών συνεπειών από τις καταστροφικές πλημμύρες.

Ειδικότερα στην Ελλάδα:

- Δεν παρουσιάζονται συχνές τοπικές εξάρσεις πλημμυρών, ωστόσο, η γεωγραφική θέση της χώρας στον Ευρωπαϊκό νότο, την εντάσσει σε μία ιδιαίτερα ευαίσθητη περιοχή.
- Οι καταστροφές από πλημμύρες στη χώρα μας παρουσιάζουν έντονη εποχικότητα. Οι μήνες Ιανουάριος και Φεβρουάριος, όπως και οι Μάιος, Ιούνιος και Ιούλιος είναι οι πλέον επίφοβοι.
- Οι υπόλοιποι μήνες παρέχουν τη δυνατότητα σχεδιασμού, λήψης μέτρων κατά των πλημμυρικών φαινομένων και προετοιμασίας των σχετικών μηχανισμών.

Τι μπορούμε να κάνουμε:

Είναι αναγκαία η εφαρμογή σύγχρονων επιστημονικών μεθόδων πρόβλεψης, προετοιμασίας και αντιμετώπισης των καταστροφικών πλημμυρών.

- να ενημερωθεί η κοινή γνώμη για τους κινδύνους των πλημμυρών, καθώς και για τα προστατευτικά μέτρα που μπορεί να λάβει κάθε πολίτης, παραγωγός ή και επαγγελματίας.
- να εφαρμοστούν Συστήματα Έγκαιρης Προειδοποίησης.
- να κατασκευαστούν ή να συντηρηθούν εγκαταστάσεις που αποσκοπούν στην προστασία από τις πλημμύρες, όπως είναι για παράδειγμα φράγματα, αντιπλημμυρικά αναχώματα και άλλα.

Μία βροχή θα μας σώσει... αρκεί να μπορέσουμε να τη διαχειριστούμε

Που μπορώ να μάθω περισσότερα:

<http://www.newater.info>,

<http://www.cred.be/emdat>,

<http://gridca.grid.unep.ch/undp>

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΠΟΙΗΣΗΣ

Γνωρίζουμε ότι:

- σύμφωνα με τις τελευταίες μελέτες του ΟΗΕ η ερημοποίηση επηρεάζει με τον ένα ή τον άλλο τρόπο τη ζωή περισσότερων από 900 εκατομμύρια ανθρώπων στον πλανήτη.
- Οι κύριοι παράγοντες που προκαλούν την ερημοποίηση είναι αποτελέσματα ανθρωπίνων δραστηριοτήτων, όπως για παράδειγμα:
 - ✓ Μη βιώσιμες και μη φιλικές προς το περιβάλλον αγροτικές πρακτικές.
 - ✓ Μη βιώσιμες πρακτικές διαχείρισης των υδατικών πόρων.
 - ✓ Αλλαγές στη χρήση γης.
 - ✓ Αποψίλωση περιοχών και απώλεια της φυτοκάλυψης του εδάφους.
 - ✓ Αυξημένες και ανεξέλεγκτες βιομηχανικές δραστηριότητες και δραστηριότητες εξόρυξης.
 - ✓ Απόρριψη τοξικών αποβλήτων στο περιβάλλον.

Ειδικότερα στη Ελλάδα:

- οι προβλέψεις για τη χώρα μας είναι αμφιλεγόμενες έως και δυσοίωνες. Περιοχές όπως η Κρήτη, ίσως και η Νότια Πελοπόννησος, αλλά και σχεδόν ολόκληρος ο νησιωτικός χώρος του Αιγαίου υπάρχει πιθανότητα να αντιμετωπίσουν σύντομα φαινόμενα ερημοποίησης.
- πρόσφατες μελέτες σημειώνουν ότι το 35% του ελλαδικού χώρου βρίσκεται σε υψηλό κίνδυνο ερημοποίησης

**Εάν
προβλέψουμε
δε θα έχουμε...**

Τι μπορούμε να κάνουμε:

- να εξασφαλιστεί και να διατηρηθεί σε κάθε έδαφος η φυτοκάλυψή του.
- να προωθηθεί η καλλιέργεια σοδειάς με μικρό χρονικά κύκλο, ώστε να μην είναι τόσο ευάλωτη στις επιπτώσεις που προκαλούν οι περιορισμένες βροχοπτώσεις.
- να προωθηθεί η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, οι ορθές και καλές γεωργικές πρακτικές και η ελεγχόμενη βόσκηση, στρατηγικά μέτρα που μπορούν να αναστείλουν τα φαινόμενα ερημοποίησης.

Πού μπορώ να μάθω περισσότερα:

<http://www.emdat.be>, <http://gridca.grid.unep.ch/undp>
http://www.ecocrete.gr/index.php?option=com_content&ask=view&id=4018&Itemid=82
<http://www.ysun-greece.org/4/131/259/>

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Γνωρίζουμε ότι:

- η Ευρωπαϊκή Οδηγία για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας χλωρίδας και πανίδας σχεδιάστηκε για να αντιμετωπίσει τις ιδιαίτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι οικοτόποι και τα είδη τους.
- πρώτο μέλημα ήταν η δημιουργία ενός συνεκτικού οικολογικού δικτύου Ειδικών Ζωνών Διατήρησης, με την ονομασία Natura 2000.

Ειδικότερα στην Ελλάδα:

- Η Ελλάδα εμφανίζει πολύ υψηλή βιοποικιλότητα ειδών και οικοσυστημάτων.
- καταγράφηκαν 296 περιοχές που περιέχουν τύπους οικοτόπων και είδη της Οδηγίας. Οι 296 περιοχές καλύπτουν έκταση που εκτιμάται ότι ανέρχεται σε περίπου 30.000.000 στρέμματα.

- το 2002, με το Νόμο 3044 ιδρύθηκαν 27 Φορείς Διαχείρισης (ΦΔ) Προστατευόμενων Περιοχών.
- Βασικοί στόχοι ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης για τις προστατευόμενες περιοχές είναι:

- η διατήρηση της βιοποικιλότητας και η προστασία των φυσικών οικοσυστημάτων,
- η τοπική ανάπτυξη,
- η διάχυση των ωφελειών της βιώσιμης διαχείρισης όχι μόνο στις προστατευόμενες περιοχές,
- η συμμετοχή στα οφέλη από τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών όλων των

πολιτών και των κοινωνικών ομάδων χωρίς αποκλεισμούς.

- μέχρι σήμερα, έχουν εκπονηθεί εκατό περίπου Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες για προστατευόμενες περιοχές της χώρας, οι οποίες αν δεν εφαρμοστούν υπάρχει άμεσος κίνδυνος επιβολής «διορθωτικών» παρεμβάσεων εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Πού μπορώ να μάθω περισσότερα:

<http://www.minenv.gr/1/12/121/12103/g1210300.html>

http://www.ekby.gr/ekby/el/PP_main_el.html

Περιοχές Natura:
χώροι τοπικής βιώσιμης
ανάπτυξης, όπου θα
συνδυάζεται η
περιβαλλοντική προστασία
με την κοινωνική συνοχή και
την οικονομική μεγέθυνση

ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Γνωρίζουμε ότι:

- η πρόοδος που έχει σημειωθεί σε θέματα όπως είναι η ποιότητα νερού, η ελκυστικότητα των αστικών περιοχών, οι πράσινοι χώροι και οι πράσινες στέγες, καθώς και η ενεργειακή αποδοτικότητα, φαίνεται να βελτιώνει, σε κάποιο βαθμό, την κατάσταση στα μεγάλα αστικά συγκροτήματα.
- την ίδια στιγμή, η υποβαθμισμένη ποιότητα της ατμόσφαιρας, η ηχορύπανση, η κυκλοφοριακή κίνηση που ταλαιπωρεί τους κατοίκους των μεγαλουπόλεων, η ποσότητα απορριμμάτων που συσσωρεύεται στα αστικά κέντρα και οι εκπομπές του θερμοκηπίου, διαμορφώνουν μία εφιαλτική πραγματικότητα.
- μεγάλος αριθμός κατοίκων σε αστικές περιοχές αγνοεί τον “περιβαλλοντικό αντίκτυπο” των κατοικιών του, ενώ ακόμη και το 1/3 του συνόλου του πληθυσμού, που θεωρείται επαρκώς πληροφορημένο, στερείται ουσιαστικής γνώσης.

Τι μπορούμε να κάνουμε;

- σημαντικός είναι ο ρόλος της ευρύτερης ενημέρωσης για τις καλές πρακτικές. Σε πιο θετικά αποτελέσματα θεωρείται ότι οδηγούν η εκπαίδευση, οι συναντήσεις με δίκτυα και η συμμετοχή σε προγράμματα της ΕΕ.
- οι εθελοντικές πρωτοβουλίες, όπως είναι για παράδειγμα η Local Agenda 21, όχι μόνο είναι αποτελεσματικές, αλλά επιπλέον μπορούν να φέρουν θετικές αλλαγές στην ποιότητα του περιβάλλοντος.
- για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τον “περιβαλλοντικό αντίκτυπο” των κτιρίων έχουν προταθεί μέτρα, όπως είναι οι δημόσιες προμήθειες, η προώθηση της βιώσιμης κατασκευής και η διαμόρφωση κοινής μεθοδολογίας για την αξιολόγηση της λειτουργίας τους.

**Πράσινες πόλεις:
Για μία καλύτερη
ποιότητα ζωής**

- οι πράσινες στέγες μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην αύξηση των πράσινων χώρων, μέσα στα αστικά κέντρα, αξιοποιώντας τους λεγόμενους «νεκρούς χώρους» και λειτουργώντας με τον τρόπο αυτό ως μικροί πνεύμονες πρασίνου και φυσικά φίλτρα, μέσα στα γκρίζα αστικά περιβάλλοντα, χωρίς να απαιτούν μεγάλο κόστος κατασκευής και συντήρησης.

Που μπορώ να μάθω περισσότερα:

http://ec.europa.eu/environment/urban/home_en.htm

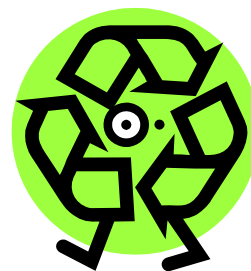
http://www.unep.org/urban_environment/

<http://www.greenroofs.gr/>

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ - ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Γνωρίζουμε ότι:

- η φύση δεν παράγει απορρίμματα.
- στα φυσικά οικοσυστήματα αυτό που θεωρείται απόβλητο από έναν οργανισμό, αποτελεί χρήσιμη πρώτη ύλη για κάποιον άλλο.
- τα σκουπίδια δεν είναι άχρηστα υλικά, αλλά χρήσιμες πρώτες ύλες για τις κατάλληλες βιομηχανίες.
- η παραγωγική διαδικασία χαρτιού, αλουμινίου, πλαστικού και άλλων υλικών, είναι ιδιαίτερα ρυπογόνος, υποβαθμίζει το φυσικό περιβάλλον, καταναλώνει μεγάλες ποσότητες ενέργειας και διαταράσσει την ισορροπία των φυσικών οικοσυστημάτων.

Ειδικότερα στην Ελλάδα:

- αν όλοι οι κάτοικοι της Ελλάδας ανακυκλώναμε τα αλουμινένια κουτάκια που αγοράζουμε (κουτάκια αναψυκτικών, μπίρας, κλπ.), οι ελληνικές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα θα μειώνονταν κατά **250** χιλιάδες τόνους ετησίως.
- αν ανακυκλώναμε όλα τα υλικά συσκευασίας και χάρτου, θα αποφεύγαμε την έκλυση **3,84** εκ. τόνων διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα.

Η ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΠΡΑΞΗ ΕΥΘΥΝΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΜΑΣ

Τι μπορούμε να κάνουμε:

ΧΑΡΤΙ

- ανακυκλώνουμε χαρτί, μία κίνηση φιλική προς το περιβάλλον, που συμφέρει από οικονομικής άποψης και μπορεί να δώσει χαρτί καλής ποιότητας.
- εξοικονομούμε χαρτί στο γραφείο, στο σπίτι στο σχολείο, με επαναχρησιμοποιούμενες σακούλες και συσκευασίες, η χρησιμοποιώντας και τις δύο όψεις του χαρτιού.

ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ

- ανακυκλώνουμε χρησιμοποιημένα κουτάκια αλουμινίου, μειώνοντας τον όγκο των απορριμμάτων μας και εξοικονομώντας με τον τρόπο αυτό πρώτες ύλες.

ΓΥΑΛΙ

- επιστρέφουμε τις φιάλες που δε χρησιμοποιούμε πλέον, ή τις επαναχρησιμοποιούμε.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ

- επικοινωνούμε με ειδικές εταιρίες ή με τον ΟΤΑ της περιοχής μας, που αναλαμβάνουν να συλλέξουν τις άχρηστες συσκευές και να διαθέσουν προς επαναχρησιμοποίηση κάποια από τα υλικά που τις αποτελούν.

Τα σκουπίδια μπορεί να μην τραγουδούν ακόμη, αλλά έχουν αξία

ΜΠΑΤΑΡΙΕΣ

- αναζητάμε τους ειδικούς χώρους συλλογής και ανακύκλωσης μπαταριών. Κάποιος υπάρχει και κοντά μας.

Που μπορώ να μάθω περισσότερα:

<http://www.minenv.gr/4/41/4111/g411100.html>

<http://www.electrocycle.gr/new/>

<http://www.afis.gr/>

<http://www.herrco.gr/web/pages.fds?lang=1&page=17>

ΓΙΑΤΙ Η ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ;

$$1+1+1>3$$

Ο παραδοσιακός τρόπος ανάπτυξης έχει πλέον εξαντλήσει τα όρια του. Πριν όμως εξαντλήσει και τα φυσικά αποθέματα του πλανήτη, θα πρέπει να στραφούμε σε νέας ποιότητας και μορφής ανάπτυξη, η οποία δε θα είναι «μυωπική», αλλά αντίθετα θα στρέφει το βλέμμα της σε μακροπρόθεσμους στόχους.

Η ανάγκη διατήρησης ή βιωσιμότητας των αναπτυξιακών ρυθμών σε μεγάλο χρονικό διάστημα, έχει γίνει πλέον κατανοητό ότι απαιτεί τον απεγκλωβισμό από μονοδιάστατα οικονομικά μοντέλα.

Όταν η δυναμική παράγει
νέα αριθμητική

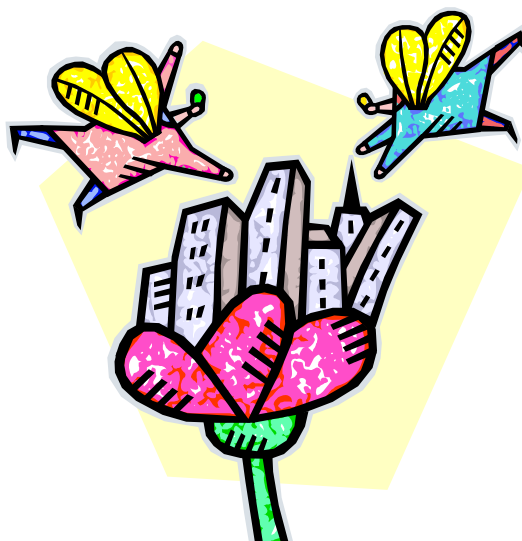

Η βιώσιμη ανάπτυξη συνδυάζει την οικονομική μεγέθυνση, την περιβαλλοντική διαχείριση και την κοινωνική προστασία. Το αμάλγαμα των τριών αυτών πολιτικών δημιουργεί μία νέα ποιότητα, που αφενός μεν εγγυάται την αειφορία, αφετέρου δε προκαλεί πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα πολύ μεγαλύτερα από αυτά που θα μπορούσαν να παράγουν οι τρεις αυτές πολιτικές (οικονομική, περιβαλλοντική, κοινωνική) ξεχωριστά.

ΓΙΑΤΙ Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΜΠΛΑΚΕΙ ΣΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ;

- η ΤΑ γνωρίζει καλύτερα τις ιδιαιτερότητες και ιδιομορφίες κάθε τόπου.
- η ΤΑ είναι η πλησιέστερη προς τον πολίτη εξουσία.
- η ΤΑ σε τοπικό επίπεδο είναι πολύ μεγάλος καταναλωτής, θεσμικός ρυθμιστής και διαμορφωτής της κοινής γνώμης.
- το μικρό μέγεθος των ΟΤΑ αξιοποιεί την ευελιξία, προϋπόθεση που θεωρείται αναγκαία και ικανή συνθήκη για μία αποτελεσματική διαχείριση, ενώ παράλληλα περιορίζει τους γραφειοκρατικούς μηχανισμούς.
- η πιλοτική εφαρμογή ενός προγράμματος σε έναν ή μερικούς ΟΤΑ απαιτεί σχετικά μικρό κόστος ενσωμάτωσης από την ΤΑ. Με τον τρόπο αυτό μπορεί να ενσωματώσει νέες καινοτομίες και πολιτικές στην πιλοτική εφαρμογή ενός καινοτόμου προγράμματος, αντιμετωπίζοντας πολύ μικρότερο κόστος σε περίπτωση αποτυχίας, από ό,τι εάν το ίδιο πρόγραμμα εφαρμοζόταν σε όλη την επικράτεια.

Η εμπλοκή όλων των φορέων στη βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί «λυδία λίθο» για την αποτελεσματική εφαρμογή της

ISBN: 978-960-6834-01-1